לא לכבות את "מכונת המלחמה"

written by מאיר בן שבת | 23.11.2023

הכרעת ממשלת ישראל בעניין עסקת שחרור החטופים הייתה בבחינת "אוי לי מיוצרי ואוי לי מיצרי". בראיית חמאס, המחלוקת הפנימית שנתגלעה בסוגיה זו איננה עוד תוצר אגבי, שנלווה בדרך כלל להחלטות מהסוג הזה, אלא מטרה בפני עצמה.

הלוחמה הפסיכולוגית ומאמצי ההשפעה על התודעה בישראל הם מרכיב מובנה במהלכי חמאס, לא רק בפעולות הטרור ובלחימה בשטח, אלא גם במגרש המו"מ. חרחור ריב ויצירת פירוד בתוך החברה בישראל הם הדרך להחלשתה גם בשדה הקרב. טוב עשו המתנגדים לעסקה שלאחר שהשמיעו את ביקורתם החליטו להצטרף לעמדת הרוב ולשמר את הלכידות. נכון לאמץ דפוס זה גם מול המניפולציות הנוספות שחמאס יפעיל ונוכח האתגרים הרבים שעוד נכונו לנו, עד להכרעתו.

אין לטמון את ראשנו בחול

לצד זאת, בשום אופן אין לטמון את ראשנו בחול או לעמעם את המחירים והסיכונים הנובעים מהפסקת האש. הצגתם באור בוהק חיונית כדי להתכונן אליהם ולהתמודד איתם.

מן הסתם, בחמאס היו רוצים לראות את הפסקת האש כנקודת המפנה במלחמה. כך, לשיטתם, צה"ל יאבד את המומנטום וידורדר בתהליך הדרגתי, על ידי שורה של הפסקות אש ותנאים מגבילים, עד לעצירה המוחלטת של הלחימה. במקביל, ישראל תאבד את הלגיטימציה למלחמה בעצימות גבוהה, הקהילה הבינלאומית תגביר את מעורבותה לעיצוב מציאות הסדרית, ובינתיים חמאס יתאושש.

בתמונת הסיום האופטימלית של חמאס, בכירי ההנהגה הצבאית ומרבית הכוח הצבאי של הארגון נותרים ללא פגע. כך גם ההנהגה המדינית שלו, היושבת בקטאר ובמדינות נוספות. חמאס ממשיך להיות גורם הכוח המרכזי ברצועה ולהכתיב את סדר היום, ישראל נאלצת לשחרר את האסירים הביטחוניים שכלואים אצלה ולהסכים למגבלות על פעילותה כחלק מעסקת חילופין. החלק האחרון בפאזל תמונת הסיום הוא הסכמה להתנעת תהליך בינלאומי לשיקום הרצועה.

תרחיש כזה מנוגד לחלוטין לתמונת הסיום הרצויה לישראל ואיננו נסבל מבחינתה. הפעולה הטובה מאוד של צה"ל והשב"כ עד כה הניבה הישגים רבים ושיקפה יכולות ביצוע שמקרינות עוצמה גם מול יריבים אחרים אך עדיין רחוקה הדרך עד להשגת מטרות המלחמה. הפסקת האש שבמסגרת עסקת השחרור תציב בפני ישראל אתגרים מבצעיים רבים.

מעל כולם ניצב אתגר חידוש הלחימה

מעל כולם ניצב אתגר חידוש הלחימה וההיחלצות ממלכודת הדבש של חמאס. צה"ל חייב לשמר את "מכונת המלחמה" כשהיא פועלת בהתאם להצהרת הדרג המדיני על הכוונה להמשיך בלחימה. עליו לבצע בשטח, במהלך הפסקת האש, מהלכים לקראת השלבים הבאים שאינם מהווים הפרה של ההבנות.

כך, לדוגמה, חלוקת כרוזים והודעות פינוי לאזורים שבהם הלחימה צפויה להתחדש. זו העת גם להשלים את הקמתו של פרימטר ביטחוני רחב לכל אורך הגבול ולבסס את עמדות השליטה של צה"ל באופן שימחיש את השינוי העמוק הצפוי במציאות הביטחונית. בד בבד, וברוח הצהרות הדרג המדיני, על מערכת הביטחון לפעול נגד בכירי חמאס ותשתיותיו שמחוץ לרצועת עזה, שאינם נכללים בהבנות על הפסקת האש.

אתגר נוסף שיעמוד בפני מערכת הביטחון הוא הכשלת מאמצי חמאס להתחמש ולהצטייד בחסות הפסקת האש. הדברים נאמרים הן ביחס להברחות נשק ואמצעים ממצרים והן בנוגע לניצול הסיוע ההומניטרי שיוכנס לרצועה למטרות אלה. נכון לנקוט גישה מחמירה ביחס לכך. אין סיבה לנדיבות ישראלית בסיוע הומניטרי כשברור שלפחות חלק ממנו ישמש את חמאס.

במקביל למאמצי הלחימה בעזה, על צה"ל להמשיך במאבק הנחוש בארגוני הטרור ביו"ש. הפיגוע שתוכנן על ידי חוליית חמאס מחברון ונבלם במחסום המנהרות מעיד על המוטיבציה ועל הרעיונות שמתבשלים כיום בראשיהם של גורמי הטרור ביו"ש. רצועת עזה מספקת להם סיבה והשראה לכך. רק נחישות ויוזמה התקפית כמו שמערכת הביטחון מציגה בחודשים האחרונים ירסנו את המגמה הזו.

פורסם בישראל היום, בתאריך 23.11.2023.